

Tordas Értékei

Tordas Értékmegőrző-Fejlesztő és Kulturális Közhasznú Egyesület lapja
2007. május • honlap: www.tordas-ert.hu • e-mail: info@tordas-ert.hu • I. Évfolyam 2. szám

Sztrányay Miklós

Délibábos-szalmalángos

"Tüzesen süt le a ..."
"Mint ha pásztorűz ég..."

De már nem tudjátok
Mi jön ezután még.

Ellobban a nyílt tűz,
"Eliramlik az élet"

Leoltod a villanyt,
Csak a TV-t nézed.

Belebámulsz, belebódulsz,
Mint a bogár nem szabadulsz,

Nincsen szünnap, CSAK CSATORNA,
Nem tanít azt "Adáshiba".(?)

Szétesünk és szétrohadunk,
Talpra többet nem pattanunk,

Nem vagyunk mi már magyarok,
Széthordtak már a rovarok.

Úgy járunk, mint az avarok.
Nézd a TV-t!
Nem zavarok.

Majális 1993-2007

Valamikor hajdanán, amikor még az Arany János utcát, Münich Ferencnek hívták, ahová a lakók körülbelül egy időben költöztek be. A családalapítással, építkezéssel járó közös gondok összekovácsolták az utca lakóit. A sok fiatal házaspár kiérdemelte a "gyerekgyárosok" utcanévet. Az utca fuvarosa, Simon Feri bácsi felajánlotta, hogy menjünk ki a faluból majálisozni Szt. György pusztára, ekkor írtunk 1993-at. Attól kezdve minden évben majálisoztunk. A programjaink között szerepeltek, játékok, hintázás a ZIL daruján, foci, mások belelökődése a patakba és a Szt. György szobor megkeresése, amiben nem mindenki volt kitartó, akinek elfogyott a söre az visszafordult.

1993 Megérkezés Szent György pusztára

1995 a hagyományos focimeccs

Nyolc éve már kevésnek bizonyult a két teherautó platója, így Farkas István Ötletét elfogadva a focipálya parkolójába költöztünk. A társaság kibővült, az érdeklődőkből bográcsállítók lettek, akik a meghirdetett főzőversenyre változatos ételekkel készültek. Ezek a hagyományos majálisok, a vidámságról, jókedvről szóltak, reméljük jövőre még többen leszünk.

Müllerné, Cifkáné Julika

2007 majális

EGYESÜLETI HÍREK

Egyesületi támogatás

Az Egyesületünk megalakulásakor a működéshez szükséges költségek előteremtését is megvitattuk.

A bevételek lehetséges forrásait a következőkben határoztuk meg:

- tagdíj
- pályázati lehetőségek
- rendezvény bevételek
- szponzori támogatások

Miután céljainknak a faluról és a falunak szólnak, megkerestük az Önkormányzat képviselő testületét is esetleges támogatás ügyében, de erre egyelőre nem kaptunk választ.

Kitűzött céljaink megvalósításához – havonta megjelenő újság, honlap, faluház megépítése, kulturális programok szervezése - a felajánlott támogatásokat megköszönjük.

Bankszámlaszámunkat a későbbiekben fogjuk meghirdetni.

Falumúzeum

Elkészült a falumúzeum terve. Az építésztervező a Tordas Balogh Elemér Szövetkezeti mintafalu című könyvében leírtak alapján tervezte meg a házat.

A mintegy 100m²-es épület elrendezésével és külső megjelenésével a tordasi 1800-as évek lakóházainak jellegzetességét idézi.

A falumúzeum leendő helyéről- elképzelés szerint a Csárda környéke lenne - a tulajdonossal a tárgyalásokat megkezdjük.

Hisszük azt, hogy közösségünk összefogással, némi áldozattal ezt a tervet meg tudja valósítani.

Az ügy előrehaladásáról rendszeresen tájékoztatást fogunk adni.

www.tordas-ert.hu

Elindult egyesületünk elektronikus, világszerte látogatható kiterjesztése! Weboldalunkon nem csak társaságunk hírei eseményei kapnak helyet, szeretnénk Tordasról is átfogó képet adni az ide kattintóknak. Érdemes gyakorta ránk pillantani, mivel oldalunk fejlesztése, tartalommal való feltöltése folyamatos. A képtár üzemel, a Tordas Értékei című lapunk első száma - ahogy a későbbiekben mindegyik - letölthető, fórumunk tagjainak létszáma lendületesen növekszik. Kérünk mindenkit, ne csak olvassák, de "szerkesszék" írásaikkal, hozzászólásaikkal, fényképeikkel bővítsék ezt a frissen a há-lóra került közösséget.

(tordas-ert.hu csapat)

SZERESD HÁT KICSIT MAGADAT IS...

A lelki derű, az önfelelt boldogság kevés ember tulajdona, pedig mai világunkban a túlélés egyik feltétele.

Keveset beszélünk róla, pedig igaz, ahhoz, hogy másokat szeretni, elfogadni tudjunk, szeretni és elfogadni kell tudni önmagunkat úgy, ahogy megszülettünk. Elfogadni pisze orrunkat, vékonyshálú hajunkat, a testünk arányos és aránytalan voltát, vagyis valójában meg kell tanulnunk örülni egyáltalán annak, hogy emberként élhetünk, bármennyire is nehéz életünk.

Sok a kellék az életünkben, hozzá szoktunk a színhátékhoz, hogy mindig szerepet játszunk, s egyszer csak azt vesszük észre, elidegenedtünk, nemcsak másoktól, önmagunktól is. Sőt, ami még fájóbb, nem is tudjuk, kik vagyunk, s nem is sejtjük, mire vagyunk képesek.

Nehéz önmagunknak lenni, és nehéz "más" lenni, mert könnyebb a nagy nyájba elvegyülni, bár csalóka ábránd ugyan, de azt hisszük, ez a biztonság. Pedig a biztonságot önmagunkban kell meglelni, mert az élet nagy döntéseiben mindig egyedül vagyunk, bárkivel is élünk.

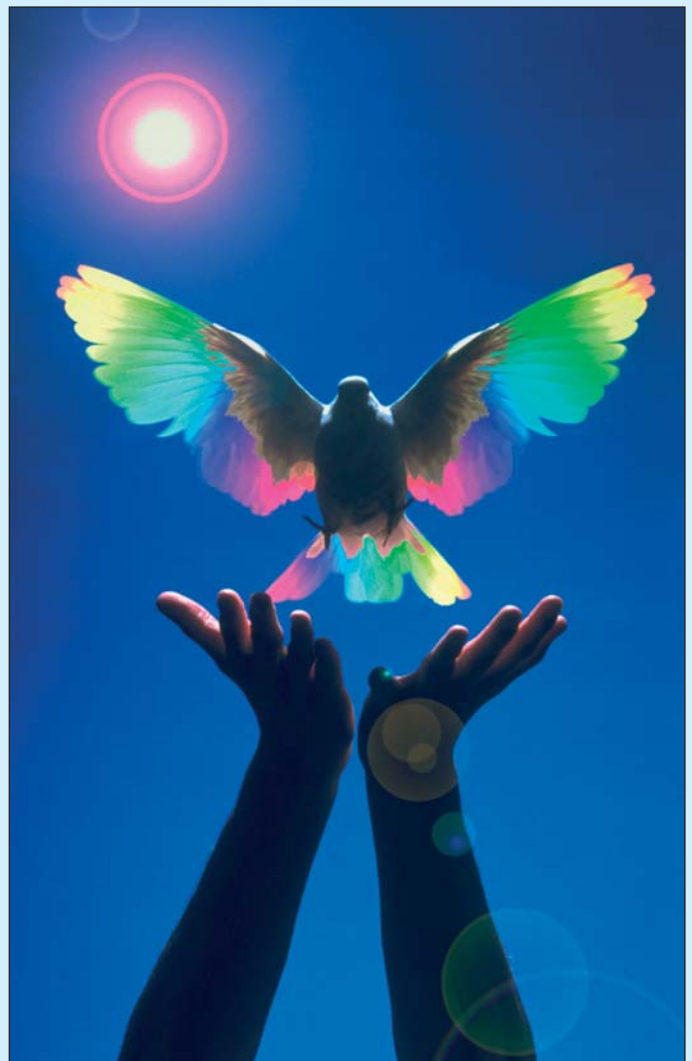
S ha megleltük magunkban a biztonságot, a lelki béke és derű soha nem hagy el. Az apróságok, az addig észre nem vett piciny dolgok is határtalan örömet okozhatnak. S az élet tálcán kínálja a felfedezni valót, az apró csodákat, melyek élni segítenek.

És ne félj semmitől és senkitől, mert a rettegés megbénítja szívedet, lelkedet. Ne hagyd!

A napfényt, a madarak dalát, az érzéseidet, gondolataidat senki sem veheti el tőled.

És itt török meg a rossz és a gonosz ereje a szeretet felett. Szeresd hát kicsit magadat is, hogy képes legyél másokat, az egész világmindenséget szeretni.

(márki)

ÉRTÉKEINK, EMLÉKEINK

SAJNOVICS KASTÉLY - A PARK

(Sajnovics - Nagy - Palocsay Horváth - Salamon - Battyhány - (Perlmutter) - Dreher - Hardy-Dreher kastély)

A háború után a kastélyt folyamatosan használták valamilyen célra, s ennek köszönhetően sem az épület, sem a park nem pusztult le. A park állaga azonban folyamatosan romlik, annak felújításáról az elmúlt ötven évben senki nem gondoskodott.

A kastélyhoz tartozó 5,1 hektáros angolpark fáinak egy részét 1945 után kivágták. Rendelkezésre áll azonban a település 1884-es színes térképe, amely hűen tükrözi az angolpark helyszínrajzát.

A térkép alapján azonban megállapítható, hogy a park mintegy háromszor akkora volt, mint a jelenlegi területe. A park felölelte a Sport utca, Somogyi Béla utca, Arany János utca, Szabadság út által határolt területet, benne szabályosan kiépített utakkal. Itt helyezkedett el a kastély boros pincéje és a kastélyban dolgozók (intéző, kasznár és egyéb alkalmazottak) házai. E területeken lévő erdő lepusztult, nagy fái közül nagyon sok áldozatul esett a tüzelésnek. (Idős emberek elmondása alapján a szovjet csapatok téli tüzelőjéül a legnagyobb fákat kellett kivágni.)

A Sport utcát és a Somogyi Béla utca egy részét az 1960-as évek elején mérték ki házhelyeknek. Az 1966-68-69-ben az Erdőmajorból betelepültek részére a Szabadság úton alakítottak telkeket, majd 1972-ben az Arany János utca, 1975-ben a Somogyi Béla utca erdő felőli oldala került az építési telek kialakításának sorsára. Erre az időre a park itt említett része csilitossá, bozótossá alakult, az erdő teljesen elvadult, elszemetesedett.

A volt istállók, a kocsiszín épületegyüttes udvarral, különböző műhelyekkel, lakóépületekkel együtt a helyi termelőszövetkezet tulajdona lett. Jelenleg a TO-RO 2000 Rt tulajdona - 1-2. számú kép.

A jelenlegi parkot és az ott elhelyezkedő kastélyt a Sport utca, a Sajnovics tér, a Római katolikus templom, majd ennek vonalában meghosszabbított vonalon a volt gazdasági épületeket elválasztó határral a Szent László patakig, maga a patak és a Hangya sor határolja.

A templom és kertje ma már nem része a kastélyparknak.

A kastélyépület megközelítésére, illetve a park feltárására szolgáló kerti utak, burkolatok nyomvonala részben ma is nyomon követhető, a háború előtti állapot szegélykövei részben ma is megtalálhatók. A kerti utakat és burkolatokat a karbantartás hiánya jellemzi.

A kastély DK-i homlokzata elé a Sport utca felől széles kavicsos út vezetett, a főbejáraton túl egészen az épület DNY-i sarokpontjáig. Innen régen is két irányban folytatódott a kerti út, lefelé a park lejjebb fekvő részei felé, és ellentétes irányban a DNY-i homlokzat elé.

A DNY-i homlokzat elé betonjárda érkezik derékszögben befordulva az U alakú épület tengelyében lévő bejáratához. Ezen a három oldalról épület-szárnyal körülvett udvaron az épület romantikus jegyeit viselő díszkút áll (feltételezhetően nem az eredeti helyén) - 3. számú kép.

Az udvar DNY-i tengelyében lévő út elvezet a széles kerti lépcsőig - 4. számú kép.

A kétkarú kerti lépcső terméskőből épült, a lépcsőkísérő pofafalak téglából, terméskő tömb fedkövel. Az alsó lépcsősort kísérő pofafal derékszögben befordul, támfalként folytatódik. A támfal DK-i irányában kb. 30 m-t haladva, ismét befordul közel derékszögben, itt a támfal tövének elfogyó rézsű támaszkodik.

A kastélyépület DK-i homlokzatánál, a főbejárat tengelyében szabályos mértani kert lehetett, tengelyében kör alakú medencével, szökőkúttal.

A kastély fő közlekedési útvonala, megkerülve a martonvásári szőlődom-

bot a jelenlegi Martonvásárra vezető út vonalában lehetett. 1858 körül a tordasi és a martonvásári kastélyt egyenes út kötötte össze. Az út a martonvásári szőlődomb alatt a malom tó mellett vezetett. Ezt az utat a XIX század végén gesztenyefákkal szegélyzték, amelynek tordasi szakasza még ma is pompázik és védett.

A földeket, a gazdaság részeit kettévágó Szent László patakon két híd épült. Az egyik a gazdasági udvaron át vezetett, míg a másik az un. Cifra híd, amely a szántóföldek megközelítését szolgálta, mellette tűzoltó víz tárolására alkalmas tóval.

E híd mellett került felállításra Nepomuki Szent János szobra, amelyet később a R. katolikus templom elé állítottak fel. A híd mészkőből faragott 1878-ban épült. Teljes felújítására 2001-ben került sor, újra avatása 2001. augusztus 20-án történt. A híd anyag sósokúti mészkő. A faragást, restaurálást Pintér József agárdi kőfaragó mester végezte el - 5. számú kép.

A park fái közül sokat kivágtak, sok elpusztult, a park a sarjaktól és egyéb aljnövényzettől sűrű lett. Kisebb tisztásai eltűntek, fáinak jelentős része elöregedett. Mindezek mellett azonban van több említésre méltó fa is, illetve olyan fa, amely az erdő gondozása után szép egyeddé fejlődhet.

A park legszebb fái közül meg kell említeni a DK-i főbejárat két oldalán álló évszázados, jó állapotban lévő tiszafákat, - 6. számú kép.

ugyanezen homlokzat előtt álló gyönyörű lucfenyőt, a kastély épület DNY-i sarokpontján álló hatalmas kőris - 7. számú kép - és vadgesztenyét, a belső udvaron álló két vadgesztenyét, s ugyan itt a közelben lévő hatalmas tiszafát és lucfenyőt, mellettük két évszázados japánakáccal.

A fák összetételét tekintve megállapítható, hogy dendrológiai különlegességeket ugyan nem találunk, viszont a korabeli angol kertekben jellegzetes fajok szép példányai nagy számban zöldellnek.

(folytatjuk)

Márki

FÓ-RUMBA

Napjaink táncőrületének hullámaint meglovagolva, szeretném bemutatni ezt a latinosan temperamentumos, világszerte népszerű elfoglaltságot, amit minden egyes parketten máshogy lehet táncolni.

A mi népi vonulatainkban is jól ismert körtáncok mintájára a résztvevők száma szinte a végtelenségig növelhető. Nem egyszerre mozdulnak, sőt lépéseik különbözőségeiből adódik az, az először kaotikusnak látszó mozdulatsor, amelyben csak hosszas nézelődés után található rendszert. Néha csak az ott lévők töredéke járja az egyéni, vagy páros formációkban alkalmazott lépéseket, ilyenkor a többiek figyelnek esetleg félhangosan énekelve, buzdítják aktív társaikat.

A lépések egyszerűek, a hálóra való csatlakozásnak megfelelő eszközzel rendelkezőknek pillanatok műve belépni a táncterre, inentől pedig mindenki saját tempója és vérmérséklete szerint, billentyűzete segítségével élvezheti a Fó-rumbát. Páros verziója nagyon népszerű, az itt összeállt duók alkalmanként változhatnak, de a legfontosabb, hogy nem a klasszikus táncrendben szereplő "egy pár, egy csapat" elvet követik, hanem egymás és a többi táncos figyelmét felkeltve fitogtatják tudásukat. A hagyományos táncoktól leginkább az különbözteti meg, hogy kiviteli értékét csak növeli, ha az alkalmi párok egymás lábára taposnak.

A régi tánciskolák hangulatát idézendő itt is van felügyelet, a szórakozó fiatalok minden lépését figyeli a teremben járőröző tánctanár. Szúrós tekintetével rendre utasítja azokat a duhajokat, akik akárcsak meglazult nyakkendőjükkel is megbotránkozathatják a közönséget.

Tudom sokaknak régi vágya, hogy újra táncolhassák ezt a vérpezsdítően andalgózt. Hát nosza! Itt az alkalom új tánc terem nyílt Tordason!

A címe: <http://www.tordas-ert.hu/forum/index.php>
Minden táncos lábú régi és új partnerünket szeretettel várjuk egy fordulóra!

(bedi)

Hálóőrök: Norbi, Bob, Balna84

Kiadja: Tordas Értékmegőrző-fejlesztő és Kulturális Közhasznú Egyesület
Felelős kiadó: Cifka János
Szerkeszti: a szerkesztőbizottság
Honlap: www.tordas-ert.hu
Megjelenik: 600 példányban
Ingyenes!